

Evaluering av nasjonal- og flerregional behandlingstjenester 2015

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 1.mai 2014.

Navn på tjenesten:	Nasjonal behandlingstjeneste for fertilitetsbevarende behandling med autologt ovarialvev						
Lokalisering:	Oslo universitetssykehus HF						
Tjenestens innhold: Det skal utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) av tjenestens innhold, formål og avgrensning. Bare de helseforetak som er tillagt ansvar for en nasjonal eller flerregional behandlingstjeneste skal drive høyspesialisert pasientbehandling innenfor tjenestens ansvarsområde. Beskrivelsen av tjenestens innhold må være tydelig på hvilket behandlingstilbud tjenesten skal ivareta. Beskrivelsen skal være forståelig for brukere og publikum generelt.							
Ja Nei Ikke oppgitt <table border="1"> <tr> <td>Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?</td> <td style="text-align: center;">X</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>				Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X		
Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X						
Kommentar: Det er forutsatt at alle godkjente nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten er kjent og likeverdig tilgjengelig for alle potensielle brukere. Dette omfatter både pasienter, pårørende helsepersonell og publikum for øvrig. Som ledd i dette er det utarbeidet en beskrivelse av den enkelte godkjente nasjonale tjeneste. Tjenestens beskrivelse er revidert i 2015.							
Tilgjengelighet: Nasjonale og flerregionale behandlingstjenester tillagt ansvaret for å ivareta all utredning og behandling nasjonalt innenfor tjenestens ansvarsområde. Tjenesten skal sørge for at tilbud om utredning og behandling er likeverdig tilgjengelig. Tjenesten skal etablere egne systemer for å kunne dokumentere den nasjonale tjenestens virksomhet og for å kunne avdekke eventuelle forskjeller i tilgjengelighet.							
Ja Nei Ikke oppgitt <table border="1"> <tr> <td>Er tjenesten likeverdig tilgjengelig ut fra antall nyhenvisninger fordelt pr region?</td> <td style="text-align: center;">X</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>				Er tjenesten likeverdig tilgjengelig ut fra antall nyhenvisninger fordelt pr region?	X		
Er tjenesten likeverdig tilgjengelig ut fra antall nyhenvisninger fordelt pr region?	X						
Kommentar: Det fremgår at det var 14 nyhenviste pasienter som ble behandlet i 2015. Antall henvisninger fordelt på helseregion og bosettingsmønster tilsier at denne tjenesten er likeverdig tilgjengelig.							

Det fremgår av årsrapporten at «Behandlingstjenesten er kontinuerlig tilgjengelig for eksterne henvendelser og har beredskap i ferieperioden». Det vises til Helsedirektoratets tilbakemelding på dette punkt i fjorårets evaluering. Det bemerkes at likeverdig tilgjengelig avhenger vel så mye av at helsepersonell og aktuelle brukere kjenner til tilbudet og kriterier for henvisning som at tjenesten er åpen 24/7. Derfor skal tjenesten avklare hvordan behovet for informasjon dekkes gjennom en plan for kompetansespredning.

Det fremgår at tjenesten har utarbeidet kriterier for henvisning.

Det bes om at tjenesten også for senere årsrapporter kvitterer ut om det er utarbeidet egne henvisningskriterier for tjenesten.

Kompetansespredning, veiledning og rådgivning:

Nasjonale og flerregionale behandlingstjenester skal sørge for veiledning, kunnskaps og kompetansespredning til helsetjenesten, andre tjenesteytere og brukere, og bidra i relevant undervisning. Ikke minst vil dette dreie seg om å spre kunnskap om diagnostikk, behandling og oppfølging av pasienter innenfor tjenestens ansvarsområde og om hvordan helsetjenesten i alle helseregioner kan underbygge og dra nytte av den nasjonale behandlingstjenesten. Dette er et systematisk arbeid som krever at det utarbeides en plan for kompetansespredning.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Driver tjenesten kompetansespredning, rådgivning og veiledning?		X	

Kommentar:

Utover deltagelse i møter og 4 timer undervisning til helsepersonell i utdanning, er det ikke rapportert om kompetansespredning. Det fremgår at det gis veiledning ifm henvisninger.

Tjenesten har en egen nettside. Nettsiden er lett søkbar og inneholder kontaktinformasjon, veiledning for henvisende leger og noe pasientinformasjon. Det fremgår ikke hva som er inklusjons- og henvisningskriterier for tjenesten.

Ifm fjorårets evaluering etterlyste direktoratet informasjon om tjenesten har utarbeidet en plan for kompetansespredning. Det fremgår at tjenesten ikke har utarbeidet en slik plan.

Alle nasjonale og flerregionale behandlingstjenester skal utarbeide en plan for kompetansespredning. Planen skal bygge på en kartlegging og analyse av behov for kompetansespredning og skal beskrive hvordan kunnskap om tjenestens innhold og henvisningskriterier gjøres kjent nasjonalt for helsepersonell, brukere og pårørende og hvordan veiledning og rådgivning er tilrettelagt.

I henhold til regelverk skal nasjonale behandlingstjenester bidra til etablering og oppfølging av helhetlige pasientforløp og skal drive veiledning og kompetansespredning når det gjelder oppfølging av pasienter innenfor tjenestens ansvarsområde.

Direktoratet forutsetter at det utkvitteres årlig at tjenesten har en slik plan og at denne er utarbeidet i tråd med beskrivelsen over.

Kvalitetssystem:

Formålet med å etablere en nasjonal tjeneste, er å heve kvaliteten på helsetjenesten. Nasjonale og flerregionale behandlingstjenester skal etablere system for å overvåke og følge opp egne behandlingsresultater eksempelvis gjennom bruk av dokumentasjonssystemer, herunder kvalitetsregistre, biobanker mv.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det etablert et system for å overvåke egne behandlingsresultater?	X		
Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?	X		

Kommentar:

Under punkt om «Kvalitetsverktøy» fremgår det at tjenesten benytter Register for behandlingsbiobank og at dette er et nasjonalt medisinsk kvalitetsregister. Det bemerkes at dette registeret ikke finnes på oversikten fra SKDE over godkjente nasjonale kvalitetsregistre.

Det fremgår ikke av årsrapporten om Register for biobank er egnet for å overvåke og følge opp egne behandlingsresultater. I referansegruppens tilbakemelding står det at tjenesten har etablert pasientregister til forskning og kvalitetskontroll. På bakgrunn av referansegruppens rapport legges det til grunn at verktøyet er egnet.

Helsedirektoratet minner om at alle nasjonale behandlingstjenester skal etablere systemer for å følge opp egne behandlingsresultater. Etablering av en nasjonal eller flerregional behandlingstjeneste betyr at all behandling blir sentralisert til et eller to helseforetak og at behandlingstjenesten ivaretar «sørge for ansvaret» på vegne av alle helseregionene innenfor sitt definerte ansvarsområde. Det er derfor viktig at behandlingsresultater gjøres løpende tilgjengelig for landets helseregioner og helseforetak.

Det forutsettes at nasjonale behandlingstjenester bekrefter ved årsrapportering om tjenesten har etablert et system for å overvåke og følge opp egne behandlingsresultater.

Forskningsaktivitet:

En sentralisering av behandlingen til ett eller to steder i landet skal bidra til økt kvalitet gjennom oppbygging av faglig spisskompetanse. Kompetansen skal bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert og som fremkommer gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer, medisinsk metodevurdering m.m. Det forventes derfor at Nasjonale behandlingstjenester deltar i forskning og bidrar til etablering/oppbygging av nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?	X		
Deltar tjenesten i nasjonale eller internasjonale forskningsnettverk?	X		

Kommentar:

Det rapporteres om forskningsproduksjon. Det vises til en rekke publiserte vitenskapelige artikler og forskningsprosjekter som pågår.

Tjenesten deltar i både nasjonale og internasjonale forskernettverk.

Resultatmål:

Nasjonale og flerregionale behandlingstjenester skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten, og etablere et system for å dokumentere oppnådd resultat. Resultatmål for behandlingstjenester bygger på begrunnelsen for etablering. De skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?	X		

Kommentar:

Det fremgår at det er etablert resultatmål for tjenesten.

Referansegruppe:

Det skal oppnevnes en faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Gruppenes fremste oppgaver er å bidra til at de nasjonale tjenestene blir drevet i tråd med intensjonen og at de avgir årlig rapportering fra sitt arbeid. Oppgaver, sammensetning og funksjon fremgår av referansegruppens mandat og regelverk for ordningen.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?	X		
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?	X		
Er alle helseregioner representert i referansegruppen?	X		
Har referansegruppen brukerrepresentasjon?	X		
Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?			X

Kommentar:

Tjenesten har en bredt sammensatt faglig referansegruppe. Referansegruppen har godkjent tjenestens årsrapport. Det vises til referansegruppens tilbakemelding.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne evalueringen.

Dette er en relativt ny nasjonal behandlingstjeneste – etablert i 2012. De fleste funksjoner syne nå å være på plass. Tjenesten har en jobb å gjøre mht årsrapportering og en god beskrivelse av tjenestens behandlingstilbud og drift. En rekke parametere for evaluering skal årlig utkvitteres.

Tjenesten har fortsatt ikke utarbeidet en plan for kompetansespredning. Det forutsettes at alle nasjonale tjenester gjør dette. Det må tjenesten følge opp i 2016.

Det forutsettes at vurderinger og anbefalinger følges opp.

Direktoratet minner om at det i tråd med regelverk for etablering og drift av nasjonale tjenester er varslet at det skal gjennomføres en mer helhetlig gjennomgang av nasjonale tjenester i 2017. Tjenestens oppfyllelse av krav iht regelverk og dokumentert effekt av tjenesten vil være sentralt for denne gjennomgangen.

Konklusjon: Anbefales videreført

250416 arl